

Amatör Radyo Tarihi

Radyo tekniğinin öncülerinden fizikçi James Clark Maxwell ve Heinrich Hertz'in geliştirdikleri teorilerden yola çıkan Branly, Tesla ve Marconi olumlu çalışmalarının neticesini alarak haberleşmede radyo tekniğini gerçekleştirdiler. 20. Yüzyılın başlarında halk kitleleri ve özellikle gençler arasında ilgiyle karşılanan bu teknik gelişmesinde baş döndürücü bir hız kazandı. Avrupa ve diğer bölgelerde savaşların dışında kalan Amerika Birleşik Devletleri bu konudaki çalışmalarına daha çok zaman ve daha çok kaynak ayırma olanağı buldu. Böylelikle 1912 yıllarında Amerika Birleşik Devletlerinde resmi, özel ve Amatör alıcı-verici istasyonlarının sayısı yüzlerle ifade edilmeye başlandı. Amerika Birleşik Devletleri'nde radyo istasyonlarının bu şekilde hızla çoğalması, doğal olarak Frekans Tahsislerini kaçınılmaz duruma getirmiş ve bu konuda kanunlar çıkarılmıştır. Bu kanunlarla resmi ve özel Radyo istasyonlarına Uzun ve Orta dalga frekansları tahsis edilirken Radyo Amatörlerinin çalışmaları için de 200 metre ve daha aşağı dalga boyları bırakılmıştır.

O tarihlere kadar teknik gelişmelerden her zaman uzak kalmış olan bu kısa dalga frekansları da bilinmez özellikler içindeydi. Ancak Radyo Amatörleri bıkmadan, yılmadan çalışmalarını sürdürerek kısa dalganın sırları ve tekniğini çözmüş, bu konuda önemli başarılarla imzalar atmışlardır. Radyo Amatörlerinin çalışmaları Radyo tekniğinin ve bu doğrultudaki bilimin gelişmesinde her zaman öncü olmuş, onların buluşları laboratuvarlarda geliştirilerek profesyonel kullanıma sunulmuştur. 1914 yılına gelindiğinde Amerika'da kurulan ve kısa adı ARRL olan Amerikan Radyo Amatörleri Birliği son derece süratli bir gelişme göstermiş ve bu birlik 1917 yılında başlayan Birinci Dünya Savaşında Amerikan ordusunun emrine 4000 Amatör Telsiz, Telsiz Teknisyeni ve Telsiz Operatörü vermeyi başarmıştır.

Amatörler, kendilerine tahsis edilen kısa dalga frekanslarının sırlarını ve özelliklerini keşfettikçe o zamana kadar sağladıkları 100-200 Km'lik haberleşme mesafelerini daha da arttırmaya yöneldiler, bununla yetinmeyerek daha da kısa dalgalara inmeye başladılar. Mesafeler günden güne artıyor ve elde edilen neticelerle çok kısa zaman sonra Atlantik aşırı haberleşmenin mümkün olabileceğinin sinyalleri alınıyordu. Amatörlerin bu çalışmaları netice vermeye başlayınca ARRL, 1921 yılında o zaman için en modern ve güçlü cihazlarla donatılan Paul F. Godley'i Avrupa'ya gönderdi. Bu ilk denemede Godley, 30 Amerikan Amatör Radyo istasyonunu Avrupa'dan duymuştu. Bu başarıdan büyük destek alan Radyo Amatörleri 1922 yılında ikinci bir deneme gerçekleştirdi. Bu kez de 315 Amerikan Amatör Radyo istasyonunun sinyalleri Avrupalı Amatörler tarafından duyuldu. Avrupa'dan da bir Fransız ile iki İngiliz Radyo Amatörünün mors sinyalleri de Amerikalı Radyo Amatörleri tarafından duyuldu. Ancak QSO gerçekleştirilemedi.

Bu gelişmeler Atlantik aşırı haberleşmenin mümkün olduğunu kanıtlamış ve çalışmalara bu yönde ağırlık verilmeye başlanmıştı. Sonunda, çalışmalar ürünlerini verdi ve hayaller gerçekleşti. Bir yıl sonra 1923 Kasım ayında bir kaç aylık hazırlıktan sonra Amerikalı Schnell ve Reinartz isimli Radyo Amatörleri, Avrupa'dan Fransız Leon Deroy (F8AB) isimli Radyo Amatörüyle, 110 metre dalga boyunda temasa geçerek ilk Atlantik aşırı QSO'yu gerçekleştirdiler. Böylece Atlantik aşırı haberleşmenin yolları Radyo Amatörlerinin bu azimli ve fedakâr çalışmalarıyla açılmış oldu.

Amatörlüğün özelliği gereği bir çalışmayı sonuçlandıran Radyo Amatörleri bu çalışmaların geliştirilmesi ve kullanıma hazırlanması için başarılarını profesyonel laboratuvarlara devrederken, hedeflerini de daha öteye yerleştirmenin gururunu yaşıyorlardı. Artık Radyo Amatörlerini tutmak mümkün değildi. Artık hedefler bir türlü sabit kalamıyor, başarılar başarıları kovalıyordu.

80 metre, 40 metre ve hatta 20 metrelerde yapılan denemeler neticesinde Yeni Zelanda ve Avustralya Radyo Amatörleriyle temasa geçilmişti. Artık Radyo Amatörleri kısa dalganın tüm sınırlarını çözmüş ve insanlığın hizmetine sunmuştu. Bu gelişmelerden sonra Amatörlerin kullanımına bırakılan kısa dalga bir anda popüler olmuş resmi, özel ve ticari kullanıma açılmıştı. Bu çalışmalar başarıyla sonuçlandıkça Radyo Amatörleri daha kısa dalgalara yöneliyor, arkalarından da kuruluşlar geliyordu. Artık Radyo Amatörleri çok kısa dalga çalışmalarına başlamış 144 Mhz (2 metre) frekanslarını hızla geçmiş 220 Mhz, 420 Mhz, 1200 Mhz frekanslarında mikrodalgaların özelliklerini keşfetmeye başlamışlardı.

Radyo Amatörlerinin bu başarıları hükümetlerce izlendikçe insanlığın teknolojiye olan doyumсуuzluğu yine onların çalışmalarıyla giderileceği kavramı gelişmişti. Böylece önu tamamen açılan Radyo Amatörleri artık dünya yörüngesine uydular yerleştirmeye ve hükümetlerce desteklenmeye başlamıştır. 1924 yılından sonra kısa dalga frekansları Radyo Amatörleri sayesinde resmi, özel ve ticari kullanıma açılmış, haberleşme teknolojisi tüm insanlığın hizmetine girmiştir. Amerika Birleşik Devletleri Pearl Harbour saldırısıyla başlayan Japon savaşında orduyu 25 bin Radyo Amatörüyle takviye ederek üstünlüğü sağlamıştır. Cephe gerisinde ise yine orduya tüm haberleşme sistemlerini üreten fabrikalara Radyo Amatörlerini yerleştirerek lojistik sağlamıştır.

Radyo Amatörleri barış zamanında da insanlığa hizmet etmeye devam etmiş, her zaman yeniyi ve gelişmiş bularak kullanıma sunmuştur. Radyo Amatörlerinin bu başarıları hemen hemen dünyanın her yerinde izlenmiş, Devletler çıkardıkları kanunlarla Radyo Amatörlerine çalışma olanağı yaratma yarışına girmişlerdir. Bu destekle her ülkede Amatör Radyo Cemiyetleri kurulmuş, çalışmaları teşvik edilmiştir. Bu amaçla kurulan dernekler faaliyetlerinde kurslar, seminerler ve konferanslar düzenleyerek teknik bilgileri birleştirici unsur olmuşlardır. Zamanla Radyo Amatörlüğüne ilgi daha da artmış, çalışmaları, sivil savunma ve afet haberleşmelerinde ki önemi de ortaya koymuştur.

Bugün dünyada 3 milyonu aşan kayıtlı Radyo Amatörü vardır. Hemen hemen her ülkede kurulmuş olan dernekler, kısa adı IARU olan International Amateur Radio Union (Uluslararası Radyo Amatörleri Birliği) ne üyedirler.

GİTRAD 73&88